

Romboud, of De getemde snorker

Jillis Noozeman

bron

Jillis Noozeman, *Romboud, of De getemde snorker*. Jacobus Gezelle, Den Haag ca. 1715 (herdruk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/nooz003gete02_01/colofon.php

© 2011 dbnl

Personagien.

ROMBOUD, verliefd op Pryn.

WYBRANT, een Varkeslager.

PRYN, Vrouw van Wybrant.

JORDEN, den Aanplakker.

FRANK, Buurman van Wybrant

KOERT, oom van Rombout.

Gevolg van Jongens onder Romboud, stom.

Romboud, of de getemde snorker. Klucht-spel.

Eerste toneel.

ROMBOUD.

Die mint en krygt dat hem gelukjes steenen geven,
Gewenste oogen, mach met recht vol vreugden streven,
Het zy de minne-togt den Minnaar kiezen doet,
Iets lieflyks, welkers na smaak uitvalt als roet.
'k Bezogt dat eens, en 't heugt me noch, hoe 't deuntje smarte,
Docht ik dat eenmaal troef van schoppen Heer, de swarte,
Zo 't steekblad was, en 't geld dat geel en silver was,
Door suijs, nou myn kind, zou lokken uit myn tas.

'k Mag swygen, want die klap vernieuwd myn oude schade;
 Ziet, daarom Vreyers, wil ik jou ten beste rade;
 Indien de malligheid, jou wat te zeer bevald,
 En datje nog geen blok aan 't been zoekt, zo mald
 Jou leven, in geen ongebruikte schuitjes, wiltze schouwen;
 Want eenmaal kip op 't ey, en d'Eer roept strak om trouwen.
 Maar daar de trouw-vaan, op de pis-doeck haar vertoont,
 En daar de Man niet zien kan, hoe zyn Wyf hem kroont,
 Peurt daar te veld, je zult'er beter koop af komen
 Zey Jan, dan ofje ging in Machtelts maagdom dromen.
 En deze les denk ik te volgen, 't gaat hoe 't gaat,
 Te meer, nou myn geluk zo wel by Pryntje staat,
 Dits 't plaatsje, dits 't hok, daar ik myn in moet krommen,!
 Wil ik, gelaarsden haan, op 't paard en zadel kommen;
 Maar 't loon verzoet den last, nu zwyns hok berg my dan,
 Tot een bequame tyd, en 't slapen van haar Man.

Hy kruypt ter zyden in

Tweede toneel.

WYBRANT, al zingende.

I.

GEvulde Swynen darrem,
 Met vet en lever warrem,
 Kan elsjes kaken, zo vermaken;
 Schoon al scheen zy arrem.

II.

Dat zy van last beslommert,
 Het Hembt droeg in de Lommert,
 En in twee tochten, 't geldje brochten.
 Aan myn onbekommert,

III.

Daar voor at zy ter degen,
 Van 't Hembt en Lommerts wegen,
 Myn gare spysen, en zouzysen,
 Als de vraten plegen.

O! eele smeerery, die Koks en Gare-braârs, Verstrekt van over ouds, voor eyge beste-vaârs; Schyt spit-uyls, die jou zelve gaar braat, laat jou blaffen, Want boven dien, dat wy de luy wat gaars beschaffen, Zo is de minste van ons ook Koopman, en daar by, Ook Heere Slagers; ja, die mannen bennen wy, Al schynd ons rokje met een reuzelkorst door dronken; Dats 't leverey, daar wy, van wegen 't ampt me pronken. 't Is smout, 't is smeer, 't is spek, datje hier glimmen ziet, Die hem zyn nering schaamt, die bedeyt zelden iet. 't Is zeker, Wybrant schaft voor kleyn geldt braaf, zey Wyntje. Ba s'jase! Saarke moey, gebuurke Jakemyntje, Kocht zulken Kalfs bout, van vyf pont en een quart, Voor negen stuyvers. myn ziel, ze smaakte my aan 't hart, Ze was zo jong, gy sauze rauw eeten, zulke dingen En andere smullery vermaart my sonderlingen, En of ons spek met spoeling van gebranden Wyn,

Gemest is, het kan dan kost en drinken t'zamen zyn; Als slechts geen styzel goet, dat by Zardam van daan komt, En rook en smaak bederft, oyt by ons op de baan komt, Zo kan 't geen quaat, en is 't maar half doodt, of ziek, Dat schryft men niet op 't vlees, al valt het vry wat wiek. Maar holla, 't word vast tyd, myn zwyn dat dient geslagen, Een klopje in den nek, op dat gien buren vragen, Waarom ik in de nagt ben de verkens verdriet? 't Kan dan niet schreeuwen, zo hoort het den Pagter niet. Kom hier myn vette big, gy moet myn kunste weten, Kom hier, nu morgen moet ik van u beuling eeten Maar og 't is hier geen deeg, dit varken is verkeert. Sint Teuniszwyn, heeft hem de wisse kunst geleert.

ROMBOUD, valt op zyn knien.

Og! lieve Slagertje verschoontme.

WYBRANT.

Lieve biesje,

Waarom, verander jey van varken in een giesje?

Og! taft my niet aan 't lyf, nu gy zo kragtig bent.

ROMBOUD.

Myn gouwe Slager, og! bedaarje zo je kent,

Ik meende zeker hier geen dievery te plegen,

Werentelyke ik schuyldde hier maar voor den regen.

WYBRANT.

Og! varken, zo jey jou in menschelyke schyn,

Herscheppen kunt, bedaar, en steur jou niet aan myn,

Ik zal om uwent wil, geen varkens meerder sluiken.

ROMBOUD.

Ik bidje wilt jou toren niet op myn gebruiken.

WYBRANT.

Ik bidje biesje, og! vervaart my doch geen meer.

ROMBOUT.

Ik bidje Slager oom, vermoord my niet myn Heer.

WYBRANT

Ik bidje varken zeg, wats d'oorzaak dat jou wesen,
Van swyn in het gestalt is van een mens geresen?

ROMBOUT.

Ik sweerje Slager, zo jey myn geloven kunt,
'k Was noit geen swyn, nog nu, 'k sla zeker menshe munt.

WYBRANT.

Dat geeft myn moet; o! guyt, wat doe jey hier te waren?
Hoe na is 't om myn Wyf? daar zulje over varen
Als 't hondtje van de worst, dit is jou leste tydt.

ROMBOUT.

O! lieve Heer, wat raat, og! Slagertje verbyt
Jou boosheid, en wil geen onnosel bloed vergieten.

WYARANT.

't Gaat met een bakken deur, als d'oven is aan 't hieten.
Za, eyeren in de pan, zo broeit het geen quaat hoen.

ROMBOUD.

Myn deugdelyke maat, o! Heer, wat wilje doen?

WYBRANT.

Jou bloedt met gort en vet, doen in jou darmen stoppen;
Maar 'k zalje als een Os, eerst met myn dissel kloppen.

ROMBOUD.

O! Heer. myn lyfs gena, conscirentic sta my by,
Myn lyfs gena, o! bloed, o! Slager laat my vry,
Ik zel myn leven niet, omtrent jou huis weer komen.

WYBRANT.

Hoe fyntjes zingt hy nou, hy lyk wel van de vromen;
Maar platje, 'k weet jou aard, liet ik jou nou maar gaan,
Dat zelve deuntje, was toch morgen al weeraan.

ROMBOUD.

O! neen, gans kracht, o! neen, ik wilje zeeker sweren,
Dat ik myn leven noyt, omtrent jou zal verkeren,

WYBRANT.

Jey lyk loofwaardig, 't schynt een karel van een Eedt,
Wat laat hem lopen; ja, nou kom, al waar 't myn leedt:
Steek bey jou vingers op, en zeg die zelve woorden,
Die ik jou veur zeg, of ik zalje straks vermoorden.
Ik sweerje hier.

ROMBOUD.

Ik sweerje hier.

WYBRANT.

By 't licht.

ROMBOUD.

By 't licht.

WYBRANT.

Dat Heyntjes fakkel geeft.

ROMBOUD.

Dat Heyntjes fakkel geeft.

WYBRANT.

En by het grootste ding.

ROMBOUD.

En by het grootste ding.

WYBRANT.

Dat in de Wereldt leeft.

ROMBOUD.

Dat in de Wereldt leeft

WYBRANT.

By baartjes onder ziel.

ROMBOUD.

By baartjes onder ziel.

WYBRANT.

Daar in zy vaak loopt hollen.

ROMBOUD.

Daar in zy vaak loopt hollen.

WYBRANT.

En by der katten rey, die alle nachten krollen.

ROMBOUD.

En by de katten rey die alle nachten krollen.

WYBRANT,

By Pater Hul zyn hond.

ROMBOU.

By Pater Hul zyn hond.

WYBRANT.

By 't schraaltjes Vagevier.

ROMBOUD.

By 't schraaltjes Vagevier.

WYBRANT.

By gras, by kruyd, by hoy.

ROMBOUD.

By gras, by kruyd, by hoy.

WYBRANT.

By 't hoofd van dikke Pier.

ROMBOUD.

By 't hoofd van dikke Pier.

WYBRANT.

Dat ik in een heel jaar, drie straten in het ronde.

ROMBOUD.

Dat ik in een heel jaar, drie straten in het ronde.

WYBRANT.

Jou huis niet naken mag.

ROMBOUD.

Jou huis niet naken mag.

WYBRANT.

En word ik vals bevonden.

ROMBOUD.

En word ik vals bevonden.

WYBRANT.

Zo haal myn Hillebrand

ROMBOUD.

Zo haal myn Hillebrand.

WYBRANT.

En bringt my op een stee.

ROMBOUD.

En bring my op een stee.

WYBRANT.

Daar niet te doen en valt.

ROMBOUD.

Daar niet te doen te doen en valt.

WYBRANT.

Of verdoop my in de in de Zee,

ROMBOUD.

Of verdoop my in de Zee.

WYBRANT.

Geef daar de hand op. Loop nou datje de beenen kraken.

Romboud binnen.

't Is tydt om hier geen lang prologe meer te maken.
 Doch is'er imant die zyn Wyf wort nagegaan?
 Onthaal de vrienden dus, de tocht zal wel vergaan.
 Waar of het swyn is, dat ik eerst meenden te slachten?
 'k Denk achter in de stal, daar zal het myn vast wachten;
 Dat 's gang, dut biest gesneen; en dan by moer te koy.

Derde toneel.

ROMBOUD.

IS dat uit kermis gaan; ja, 't leek niet al te moy,
De bangigheid vervulden haast myn broek en schoenen.

Vierde toneel.

ROMBOUD PRYN.

PRYN.

WAar benje Romboud?

ROMBOUD.

Ja de drommel mocht zo zoenen
'k Zat liever een heel jaar, te water en te broodt.

PRYN.

Hoe is 't vaar?

ROMBOUD,

Hoe het is? een levendige doodt.
Gort Pryntje, zulken bui beneemdt my alle weelden.

PRYN.

Ey, mallert, niet een myt, wat moogje jou inbeelden?
Al roept hy luit, zyn fchip en vaart voor morgen niet.
Kom binnen, en verdryf jou malle mans verdriet.

ROMBOUD

Ey, dat ons Wybrant dan quant schielyk over vallen.

PRYN.

'k Blyf jou borg, geen noot dat hy de bot zal gallen.
Hy het nog wel een uur te knoejen in de stal;
Dus kom in huis, wel nou, is het hier al van 't mal?

ROMBOUT.

Ja zulken dreigement, wie pikken sou niet schromen?

PRYN.

Neen, 't is geen kinderwerk, de boze droes te tomen,
Jey bent een krygsman, om een torren uit te staan.

ROMBOUD.

Ey, praatje wat, ik was al vast, al hiel belaan.

PRYN.

Ik dien wel dunktme jou een hert in 't lyf te spreken.

ROMBOUD.

Als 't zal en weezemoet, zo is myn vrees geweken.

PRYN.

Nou wakker als een man, kom volg myn, dats jou veur.

ROMBOUD.

Fris op myn hertje, zie 't geluk ontsluit zyn deur.

Beide biunen.

WLBRANT, van binnen.

Pryn, Pryn, myn Schrabber, ik en vindze hier niet leggen.
Hoe, geefje geen gehoor dat het al wat te zeggen,
'k Heb haast het lykt dat ik de deur op steken moet.

Vyfde toneel.**ROMBOUD.**

O! Elle kaarten, o! de duiventer, gans bloed,
Hier ryd de bok op zyn gat, hier zel 't zeker honden.
Best is het lopen.

*Binnen.***Zesde toneel.****WYBRANT.**

JA, ik heb nu het spoor gevonden,
Kom hier jou stukke diefs, sta, sta, ik tart jou uit;
Sta vast, of by gans kracht, 'k hou jou voor een schavuit,
Een schrobber, voor een bloedt, een esel zonder handen;
Hoe, loopje, sta by gort, ik vreet jou met myn tanden.
Dit loof ik, sloeg hy in, ik onderhaal hem wel.

*Binnen.***Sevende toneel.****ROMBOUD.**

NOu, braat myn peperworst: dats toegang tot de hel.
Hy zal myn plukken als een kermis Gans, myn leven
Noit nader aan myn doodt, myn benen myn begeven.

Maar zacht, van de nood een deugd; 'k blyf hier stok stil staan,
Licht mist zyn haastigheid, door dienst der donk're Maan.

Agtste toneel.

JORDEN.

I

AlLe daag, even graag, soek ik het slikken,
Als myn niet, door verdriet, van ronde stikken,
Schort in den buydel, om bier te betalen,
Daar ik myn adem te deeg in mag halen.

II.

Al 't gezugt, weet de vrugt, straks te verheugen,
Maekt den drank, 't lighaam krank, door grote teugen,
't Hair van dien hondt, zal 't tegen gift delen,
Heeft zy't gequest, zy kan wederom helen.

III.

Ben ik krom ben ik stom, ben ik beschonken,
'k Ga vol lust, dan gerust, weer liggen ronken.
Geen Koning leeft'er zo vol behagen:
'k Ruilde geen Schepter, voor zulke dagen.
Die speulen wil moet kans verwachten; maar de droes,
't Ging uit de kerf, o! Lord, de duiker haal avoes;
't Hoofd krank, de buidel leeg, stroo benen die myn dragen.
Maar 't meest is noch myn Wyf. o! pestelenci! slagen
Sal troef zyn, 'k wed zy met haar nagels my eerst groet,

En droogt myn oogen met haar vuysten uit, o! bloet.
 En 't Heetschap zal voor wis ook morgen doen de ronde,
 En wort'er nieuwen zyn geplakt Biljet gevonden,
 Zo is Plakaris hiel in ongenade; kom,
 De noodt een deugt, de quast en 't styzel zyn niet krom,
 Die zelle morgen vroeg niet klappen, dat zy byme
 Te bier geweest zyn, hey, nou lustig, zonder lyme
 die kleeft er at, 'k zie daar de steene Roeland staan:
 Die me een voor zyn kop, en dan al voort gegaan.
 Daar 's onraat (lieve Heer) wat zal dit langer worden.

Negende toneel

WYBRANT, JORDEN.

WYBRANT.

DAar is hy stikke diefs, het geldt jou.

JORDEN.

Ik hiet Jorden.

'k Ben eerlyk, o! ja, daar neemt myn slonsje, og!

'k Was by myn zolen vroom, werentig, 'k ben het nog.

WYBRANT.

Ik heb een verkeerde veur.

JORDEN.

Dat dunkt my ook dat waar is,

Ik ben by elk bekend, 'k ben Domine Plakkaris.

En zie, die brieven heb ik straks geplakt, ey, lees,

En laat my lopen, eer dat ik nog meerder vrees.

WYBRANT.

Breng hier jou slonsje, laat eens zien, wat 's hier geschreven;
Licht mooitjes toe, ik zal jou dan jou Paspoort geven.

Wybrant leest het Placcaat; dat voor

Romboudts hoost geplakt is.

Men doet met vlyt, als nu ter tyt, breed ende wyt,
Een ider mensch verstaan,
Zo wie daar zy, ik zegt u vry, verstaat dog my,
Die daar nu is begaan,
Om van een Hengst, 'k spreek ongeveinst, hier wel op peynst,
Zyn Paart te laten springen,
Die werd gerieft, ook zeer ondieft, als 't hem gelieft,
Zyn Ros of Paard te brengen;
Al tot Oest-geest, daar staat her beest, voor minst en meest,
En wil het tog niet zwygen;
Daar toe de Bood', die 't heeft van nood', 't zy klein of groot,
Kan zyn gerief daar krygen.
Daarom met spoet, en liefde zoet, en gunste goet
Wilt u dog derwaarts keeren,
Al met u Paard, hoe 't is gestaard, vry onbeswaart
't Zyn hartige begeeren,
Ook niet veracht, met u gedacht, dees Hengst zyn kracht,
Eer gy hem ziet of hoort,
Maar zyt te vreen, onthoud het geen, daar staat voor heen
En wilt het
Zeggen voort.

Wat dullen haan, heeft dit gedicht gemaakt, ik gis,
 Dat hy het brakje van de Gieste kamer is,
 Waar 's Fober nu, die van zyn Rym, laat brieven plakken,
 Om elk te dienen, na hy milt wil over smakken.

JORDEN.

Nou zieje wel, dat ik ben vromer alsje mient,
 Genagt jey speciaal.

Jorden binnen.

WYBRANT.

Goe nagt myn grore vriend.
 Foei, dat ik hem nu niet kan vinden; dat 's de drommel.
 Get had ik hem, zyn kop, verstrekte tot een trommel.
 'k Zou hem zo havene, dat zyn togt wel doven zou.
 't Zel morgen lukken; zie dat kostje na myn Vrou;
 Daar ik van weten wil, hoe hy haar durft genaken.
 Ik zel by 't ent wel voort, tot aan het kluwen raken.
 Sta vast dan Buurkerk, 't zel zo magtig kluisen, get,
 Hy raakt dan in geen maant daar na, weer uit zyn Bedt.
 Wil 't Wyf niet klappen, zo zel 't honden, 'k zel ze raken:
 Haar kop zal honk zyn, bloed, hoe wil die stokvis smaken.

Wybrant binnen.

Tiende toneel.

ROMBOUD.

DAts uit het Carons Boot weer in de Wereld, bloed,
 Het kouwe swiet brak uit, en nam myn al de moed.
 Hier niet te kyken, of het weer op 't lant wou waeyen,

Ik kuyer heen, en hoop myn duim hier uit te draeyen.
Ik schuw het Varkenshok, als oorsaak van 't verdriet,
Zo veer, gelyk men een wit Paard afschynen ziet.

Binnen.

Elfde toneel.

WYBRANT, PRYN.

WYBRANT.

Hier Pryn, hier vuile Hoer, ik zal jou lere pollen;
Jy had die weg niet wis, jey moest me zo niet hollen,
Of wagen, paarden, ja, de voerman van jou loop,
Zou ik in eisers slaan, voort zegt my al den hoop.
Wat schort my meer als hem? of ruikt zyn veisten zoeter?

PRYN.

Og Man! ey hoortme, 'k ben onschuldig, zeker.

WYBRANT.

Doet'er
Geen leugens onder, wyl ik jou gehoor verleen.

PRYN.

Ik lag en droomde, dat die dikke domme Deen,
Myn borstlap voerde, met twee bonte slegte vellen:
Toen kneep hy in myn hals, die straks begon te swellen,
Niet anders of een bie, of wesp gesteken hadt.
Ik schreeuwde dat het klonk, hy koos het haze pad;
'k Vreef slaap uit 't oog, en met zo begon jey te roepen;
Ik wist niet wat'er was: nou zegje loop ik snoepen.
Maar dats aan elk geklaagt, ik ben onnozel Man.
Waar liepje flus na toe? ik weet nog nergens van.

WYBRANT.

Jey weet nog nergens van; dat liegje, en dat voelje.
Flux zegt myn meer bescheid.

PRYN.

Og! Man, og! og! verkoelje,
Jou boze zinnen, op een weereleze Vrouw?

WYBRANT.

Zeg myn de waarheid.

PRAN.

Wel, wat wilje?

WYBRANT.

Datje nou,
Bekennen zult, wie meer als ik jou brief komt lezen.

PRYN.

Zo wilje dan met kracht, dat ik een Hoer moet wezen.

WYBRANT.

Recht averechts; ik wil myn scha verhalen, zo
Ik weet wie voor myn palm, my levert kaf en stro.

PRYN.

Vraag Dibbrig, Fokel, Griet, Tryn, Lobberig, en Bregje,
Of ik in vrysters staat, oyt malde met een knegje,
Als'juist met jou; en zints wy t' zamen zyn getrouwt,
En sprak ik met geen Man, hoe byster jey jou hout.
'k Ben eerlyk in myn hert, waar meugje dog van kikken?
Ik minje, 'k zou me om jou in 't water wel verstikken.

WYBRANT.

Dat blykt wel anders uitwant als ik myn hielen ligt,
Zo is het net of jey een bykorf waart, zo digt,
Zwieren de pollen om myn deur, om jou te spreken.
'k Verjoeger flus nog een; ik had hem dood gesteken,
Had ik die doffer in myn slag eens vast gehad.

PRYN.

Myn gouwe Wybrant, jey bent al myn lust en schat.

Ik kan 't met beteren, dat een ander my komt zoeken.
 Jey hebt een goet verstant, jey leest in alle boeken.
 Daar vindje immers van Lucretia, die deur
 Haar schoonheid wierdt verkragt, en nog al meer met heur.

WYBRANT.

Een schoon gelykenis, mag ik dan jou geloven.

PRYN.

Ja, op myn vromigheid, ey wilt die zinnen doven.

WYBRANT.

't Is wel, maar Romboud zal dan leyen, 'k zal voor dag,
 Hem gaan bestormen, en hem leveren open slag.
 Ga, klopt myn buurman op; hier onze harnas maker.
 'k Moet puik van goet geweer; ik speel dees nagt de waker,
 Zo zal ik morgen vroeg, gewapend dond'ren op.

PRYN.

Myn Man het regte voort, bykans een eysre kop.
 Hy pleegt wel deur zyn neus wat keytjes uit te snuiten.
 Maar't heele bekkeneel, is nou van steen.

WYBRANT.

Jou tuiten,
 Zal ik straks vatten, en jou slepen langs de vloer,
 Indien jey met myn gekt; wat bruidtmen deze Hoer.

Frank luistert.

PRYN.

Neen liefste, 'k zeg het by gelykenis van prysen,
 En om jou kloeken aart, nog meer eer te bewysen

FRANK.

'Mooi gekalt.

WYBRANT.

Ga dan voort, op dat ik flusjes geef

Dien Romboud over aan de gravemaker, beef,
 Jey sneukelaar, ik kom, ik zelt jou nou uit kornen
 'k Zal jou aan riemen, ja, aan kleine stukken tornen.

Binnen.

Twaalfde toneel.

FRANK.

H/er leyt een drommels huis, die ziet hier donker nit;
 Het is een bullebak, een krygsman in zyn huilt.
 Hoe zal ik nog op 't best, dit vuile varken wassen;
 Dit moet gemiddelt zyn, hier dien ik op te passen,
 Daar moet een smeering af, zo ik de vrede maak;
 't Zal wel te doen staan; nou, hier niet lang morgen spraak,
 'k Moet Romboud datelyk gaan, een loutere vrees aan jagen,
 En dan van dezen Uil, hem maken weer ontslagen;
 't Is volk van eender aart, twee Snoevers zonder hert.

Hy klopt.

ROMBOUD, van binnen.

Wie klopt daar?

FRANK.

Ik, doe op.

Dertiende toneel.

ROMBOUD, FRANK.

ROMBOUD.

HOe doolje nou dus vert.
Wel Frankje, beste maat, wou Neel aan d'angel byten?

FRANK.

Dat zal wel gaan; maar jey, en vreesje niet voor smyten?

ROMBOUD.

Van wie?

FRANK.

Wel, vraagje dat? van Wybrant grote maat.
Daar brout zo wat; hy zweertje zulk een dageraat;
Hy zalje kerven als een brasem, wel gants kruiken,
Hoe hebje 't zo verkerft, 't is zulken dollen kuiken.

ROMBOUF.

Hoe weetje 't?

FRANK.

'k Hebt gehoord, hy zweertje wis de doodt.
Wat hebje uitgereg?

ROMBOUD.

Maar is'er zeker nood?

FRANK.

't Gaat vast, wat is 't verschil?

ROMBOUD.

Ja grore boeve stikken.

FRANK.

Hebje hem dan verraan met sluiken te verklikken?

ROMBOUD.

De drommel, neen, o! bloed, de droeli, og wat raat?

FRANK.

Nou gryn niet zottebol, weg met dat mal gelaat.

ROMBOUD.

Ik zogt zyn wyf niet, neen, zy was zelve d'oorzaak Frankje.

FRANK.

Zyn Wyf? ik loof het is een regte boeve rankje.
Hoe na was Pryn gereet, als jey aan 't malle wou?

ROMBOUD.

't Is juist geraan.

FRAEK.

Wel vent, 't is een getroude Vrou.

ROMBOUD.

Ik ken her.

FRANK.

Wel wat raat? de vent die wil hem wreken.

ROMBOUD.

Zo raak ik eer om ziep, als ik een woord mag spreken.

FRANK.

Hy daagtje lyfom lyf te vegten, voor jou loon.

ROMBOUD.

Myn gouwe Frankje, og! hy zal my zeker doen.
Bloed makker, sta my by, zo doen wy hem weer lopen.

FRANK.

Dat zou wat lyken.

ROMBOUD.

'k Zal jou voor jou moeite kopen,
Stof tot een Mantel, get ik ben zo in de ly!
Ey, lieve Frankje, maak my van zyn handen vry.

FRANK.

Je zegt het, maar ik weet niet of jou woort zo klaar leyt.

ROMBOUD.

Ik sweertje by myn hals, ja, op myn manne waarheid.

FRANK.

Kom gaan wy dan in huis, en myden 't quaat vermoen.
Ik zal jou zeggen, wat jou hier in staat te doen;
De luiden mogten aars tot Wybrants voordeel spreken,
Eu zeggen dat ik jou, die trek had in gesteken.

Binnen.

Veertiende toneel.**WYBRAND.**

DAt kost dan mannen bloed, al was'er heintje man
Of Belzebuik, geen droes en hout men daar nu van,
Al kroop hy in een gat tien mylen diep, myn winken,
'k Laat staan myn vuisten, zal hem in de doodt doen zinken,
Ses vaan, drie ellen, en vier spannen op het naust;
Dan nog twee handen breet, en een vinger; 'k ben de gaust'
Van heel Europa, ja van al de Waereld, kander
Wel kloeker zyn als ik, ik ben een Alexander.
Die zo net kappen zal, van boven deur zyn hert,
Op dat hy met een slag, een dubbelde Arent wert.
Had Mars zo een Soldaat, hy zou de goon bevegten,
En zetten myn gelyk, een meester van zyn knegten.
Die borst plaat is gebart, dit slag swaard als een vlim;
Hakt hondert helmen deur, dit schilt hout onder 't zim.

Meer Legers als het hoofd Medusa, 'k zel nou viske
 Met zulken stalen aas; ik ben een Bazaliske;
 Hy doodt met zyn gezigt, maar een die hem beziet;
 Maar ik ben anders wat, want zo het straks geschiet.
 Dat ik myn gramschap door myn oogen kom te tonen;
 Alwaar der duizendt, 'k zal de minste niet verschonen.
 Zy zullen tuimelen, als van 't schieten van Kanon.
 'k Ben quaat als Rodemont, ja duller als Biron.

Vyftiende toneel.

WYBRANT, FRANK.

FRANK tegen ROMBOUD.

DAar is hy houd u stil,

ROMBOUD van ter zyden.

O! Heertje, o! de Nikker.

FRANK tegen ROMBOUD.

Wees stil, en wees nou van je zelve geen verklikker;
 Doet als ik heb gezeit, en als ik fluit of klop,
 Zo voegje na myn les en dondert daad'lyk op.

WYBRAND.

Daar komt'er een, sta ruim, op dat de wint van 't razen,
 Hier niemand sestig roe, doet buiten Romen blazen.

FRANK.

Wel, fyn man.

WYBRANT.

Houd jou bek, eer dat myn voet jou raakt,
 Datje aan het haantje van de Westertoren haakt.
 Weet jey wel, wie ik ben?

FRANK.

Een Herkules, een Ajax.
Zo bars als Schoppe knegt.

WYBRANT.

Ik geef jou wel een drai straks,
Dat neus en ooren, op jou schouders komen leggen.
't Schynt een mirakel.

WYBRANT.

Hebje niet wel horen zeggen.
Dat als ik hier maar brom, de boeren in het Veen,
Die kruipen in de turf, voor duizent turken heen.

FRANK.

Ze gekken metje; maar wie zoekje van de bazen?

WYBRANT.

'k Wil Romboud, haalt hem hier, ik wil myn honger azen;
'k Wil vreten 't hart met zout, en zuipen 't bloed voor wyn.

FRANK.

Maar meen jey dat die man al bang voor jou zal zyn?

WYBRANT.

'k Wil die Fielt, zyn hondt, en kat, ja, vloo'n en luisen,
Gaan helpen aan een kant, en doense straks verhuizen.

FRANK.

Met droge vuisten, of met nagels hulp, dat goet
Valt scharp.

WYBRANT.

Swyg, 'k geef je straks goekoop een neusje bloed;
Maar zo ik Romboud kryg, 'k zal hem aan vinken kappen,

FRANK.

Maar degelyke deeg, ken jey die Romboud wel?

WYBRANT.

Ja, 'k heb hem al gemaakt een toegang na de Hel.

FRANK.

Maar vrientje, hebje zelf jou dootkist al besproken,
Hy het'er wel zo veel voor dees de nek gebroken.

WYBRANT.

Dat jokje loof ik.

FRANK.

Ja, dat 's zeker, weetje 't niet?
Hy is een Schermer, get zyn degen is zo hiet.
Hy nam te Meppen lest een Noorman op zyn tanden,
Daar hy om vluchten moest, de Raadt hem ook verbanden.
't Is zulken wilden droes, hy stak nu lest een vent,
Van boven door zyn mondt, tot door zyn achter endt.

WYBRANT.

Ja, is hy zulken haan, zo wil ik palmenteren,

FRANK.

Neen, dat is nou te laat, die slag is niet te keren;
Hy wil nu vegten, en jey hebt hem uitgetart.

WYBRANT.

Zo kies ik 't haze padt

FRANK.

Hoe hebje nou geen hart?
Het harnas is te zwaar, hy zelje onderhalen,
Je moeder zeker aan, hy wil het jou betalen,
'k Wou om geen duysent pont, staan in de plaats van jou.

WYBRANT.

Voor myn en is geen nood, de drommel, maar men Vrou,
Waar zal dat arme Schaap belanden? o! gants lyden,

Had ik haar dog nog eens gesproken; Heer, wat tyden
Beleeft een mensch, de droes is ergens nou geen hoek,
Daar ik myn in versteek, en maak myn voor hem t' zoek.

FRANK.

Daar is geen kans toe, ho, je kont hem niet ontduyken.
Al kroopje in een schelp, hy zouje kunnen ruyken.

WYBRANT.

Get speciaal wat raat? ik zwiet van angst, o! heer,
Ey, sta me by, zie daar, daar is nog goet geweer.

FRANK.

Zo gek niet, dat ik myn om jou in noot zou geven
Heb jey 't gerokkend, ziet dan wat jey hebt misdreven.

WYBRANT.

Heb deernis met myn tamp daar 'k tot de keel in steek.

FRANK.

Was 't met en woort te doen, ik deed het daatlyk

WYBRANT.

Spreek
Ten besten, lieve vriend, jey zelt hem wel vermurven.

FRANK.

Ik weet niet; want het is hier al te zeer verkurven.

WYBRANT.

Og! zo jey vrede maakt, daar 's een gelag te goet.
Voor jou myn goeve man.

FRANK.

Maar datjet dan ook doet:
Kom, schuil hier agter myn; daar komt hy, rep geen leeden,
Of 't gelt jou hals, zie daar, hoe vinnig komt hy treden.

Sestiende toneel.

FRANK, ROMBOUD, WYBRANT.

ROMBOUT.

WAar 's Wybrant nu? kom hier, waar schuilje voor een man?
 Zie daar, in d'eerste torn, zo raakje in de pan;
 Die steek zal deurgaan, want die kunje niet pareeren.
 Dat 's juist het hert geraakt, waar benje? 't lykt wel scheeren;
 Eisch jey myn uit, en blyf jey selver in gebrek?
 Kom voor den dag, zie daar, ik veegje strak den bek,
 Kies wat geweer je wilt, 't zy slag swaart, tas haak, stange,
 Rampier en ponjaart, of steekade, 'k salse lange,
 Of wil jey 't mesje, ik leg een sneetje op sijn boers,
 Wel schyrje nou? dats vuns, al waren wy twee broers.
 Ho Frank oom, hebje hier geen Krygsman straks vernomen.

WYBRANT.

Seg neen.

FRANK.

Ik zie'er geen als jou, wel zynent dromen,
 Jey meester Romboud, zo by nacht jou konst getoond.

ROMBOUT.

'k Ben heel geaffronteerd, dat dient hem weer beloont;
 Is hy hier niet, zo zal ik hem tot zynent zoeken.

WYBRANT.

Zeg dat ik nergens ben.

ROMBOUD.

My dunkt het wil hier spoeken,
Jey praat van onder en van boven.

FRANK.

Zwyg, jou zot.

ROMBOUD.

Is 't hier al degelyk werk? beleesje drommels?

FRANK.

't Slot

Van d'agterpoort raakt op, door jou twee Krygsmans oogen.
Wat is 't verscheel?

WYARANT.

Gans niet.

ROMBOUT.

Hy het myn zo bedrogen,
Dat ik een eed moest doen, by de Helhonds groot ste tandt.
Dat ik hem dooden wil, hy moet terstond van kant.

FRANK.

Hoor, komt wat byme.

WYBRANT.

Og! het hert wil my ontzygen;
Zegt dat hy van ons blyft.

FRANK.

Spreek jey, zo zal ik zwygen.

WYBRANT.

Og! stilstand, 'k hou myn stil.

ROMBOUD.

Wel is de schroef ontstelt,
Jey raeskalt by jou zelf.

FRANK.

Zo ben ik nou ontstelt
Van Wybrants weegen, en je bent twee beste

ROMBOUD.

Gelyk de kat de muis, ik sal hem flus wel vinden.
Ik zal hem breeken, als een hoepstok voor myn knie,
En zmyten hem om hoog, veel hoger als ik zie.

FRANK.

Is deze twist dan door geen middelaar te stillen.

WYBRANT.

Biet hem het een of 't aer.

ROMBOUD.

Ik wil hem levend villen,
En vryven hem in 't zout, en zenden hem zyn Wyf.

WYBRANT.

Zo was ik liever doodt.

FRANK.

Hoor Romboud, spaar hem 't lyf.

ROMBOUD.

Dat zal ik doen, maar hy za! neus en ooren missen.

FRANK.

Die eys is veel te zwaar.

WYBRANT.

Dat zou de drommel gissen.

FRANK.

Hoor, of jey 't afdronk, en dat hy een goet gelag,
Ten besten gaf.

WYBRANT.

Dat 's goedt, al wou hy de eerste dag.

ROMBOUD.

Neen, neen, ik wil zyn wyf hier voor zyn oogen houwen,
En hy zal dezen nagt, haar aan myn zy vertrouwen:
Voorts zal ik met hem doen, na ik het goed bevind.

WYBRANT.

Behoudens, lyf en goed, zo staat het toe.

FRANK.

Ey, kom eenshier, ey, hoor, ik zal eert bot gaan bieden.

ROMBOUD.

'k Wil anders niet verstaan.

WYBRANT.

Wel laat het dan geschieden.

FRANK.

Maar nou, behoudens lyf

ROMBOUD.

't Is al te veel gena.

FRANK.

Derest gaat na jou zin; wat zegjer dan toe?

ROMBOUD.

Ja.

FRANK.

Zo mag hy op jou woort, wel voor jou oogen komen.

ROMBOUD.

Ik geef hem vryigheyt.

FRANK.

Nou kom, niet lang te dromen.

ROMBOUD.

Ha, bullebak.

FRANK.

Alzagt, hy wort aers als een stok.

WYBRANT.

Genade en geen regt.

ROMBOUD.

Denkt nou om 't varkens hok.

WYBRANT.

Ik bid vergiffenis.

ROMBOUD.

Nou, 't Wyf?

WYBRANT.

Ik zelze halen.

ROMBOUD.

Blyf jey zo lang te pand, tot dat zy komt betalen,
De onrust die jey selfs hebt op jou hals gelaan;
Ik heb een ander boô, myn hospes zal wel gaan.
Hou Koert oom.

Seventiende toneel.

ROMBOUD, WYBRANT, FRANK, KOERT.

KOERT.

WEI myn vrient, wat is'er weêr te quikken?

FRANK.

Je most ons dadelyk een boodschap gaan beschikken,
Je weet waar Wybrant woont?

KOERT.

Heel wel.

ROMBOUD.

Gaat by zyn Wyf.

Zegt dat ik heur ontbie, haar man sit op zyn lyf,
Zyn kost is al gekoft, wil zy niet daadlyk komen.

KOERT.

Dat koster heen.

ROMBOUD.

Wel bloed, wie deed jou dit dog dromen?
Jeukten jou de huid, of wasje 't jonge leven zat?

WYBRANT.

Og! Heer ik dogt....

FRANK.

Nou, nou, mekaar de vuist gevar.
De peis is vast, zie daar dat zyn twee dappere helden
De een beeft meer als d'aar.

ROMBOUD.

Maar jey zelt immers gelden,
Het bier gelach.

WYBRANT.

Og! ja van harten garen maat.

FRANK.

Je ziet'er schrikkelyk uit, van buiten lykje quaat.

WYBRANT.

Ik ben gelyk een lam, ik zal geen mens vertoornen.

ROMBOUD.

Ja, 'k denk gelyk een Ram.

WYBRANT.

Neen, zeker ik heb geen hoornen.

FRANK.

Zo zegje, maar ik weet als men jou regt beziet,
Of 't hart of bokken schilt, zo zegje dat dan niet.

WYBRANT.

'k Heb zulken zoeten Wyf, de lui die my ontmoeten,
Die komen met de hoet, myn tot de aarde groeten,
Ze praat zo vriendelyk, dat hier jan alleman,
Sinjeurs en ambachts volk, heur dagelyks spreken an.
Daar komtze, og! myn moer, nou moet ik vanje scheyen.

Agtiende toneel.

ROMBOUD, WYBRANT, FRANK, PRYN, KOERT.

ROMBOUD.

WAt huile-balk is dat, beginje nu te schreyen,
Zo vecht ik metje.

WYBRANT.

Neen; 't za Huisvrouw maak jou reed,
Ik heb jou dezen nagt by deze vriend besteed.

PRYN.

Jey raest, gort betert.

WYBRANT.

'k zeg je zelt hier niet veel snappen,

Of 'k smyt jou dood, jey ziet hy wil my stikkent kappen.

PRYN.

Myn kostelyke eer, og! wybrant 't mag niet zyn,
Myn eer loopt in gevaar.

WYBRANT.

Myn deugdelyke Pryn,
Men moet om beters wil het quaat om 't quade lyen.

ROMBOUD.

Hoe is 't hier, zal dat spel ten esten eens gedyen?

WYBRANT.

Ja zeker, Pryn gaat voort.

PRYN.

Myn man verkragt my, og!
Ik ben myn leven moe.

WYBRANT.

Get varken, spreekje nog?

ROMBOUD.

Nou is jou wyf voor myn, is 't nou niet wel gequeten

WYBRANT.

Ja, lieve lanst, ik kon dit niet te veuren weten,
Ik ben heur vast al quyt, en erf een schoone kroon.

ROMBOUD.

Dat is gemeenelyk die henne asters loon;
Maar dat ik wist dat jey die buyen voort zou laten,
En niet jaloers meer zyn, ik liet myn ligt bepraten,
Dat ik ze jou weer gaf.

WYBRANT.

O! vrintje by myn keel,
Ik zal het nier meer doen.

FRANK.

Ev, middelt het verscheel.

ROMBOUD.

Beloofje dan met heur heel vriendelyk te leven?

WYBRANT.

Ja, lieve heertje, ja, wou jeyze me maar geven;

Get makker, mogt het zyn, de drommel het was zo goet.

PRYN.

Ey, heerschap geef me aan me man.

ROMBOUD.

Wel nou ik doet;
Maar wordje weer jaloers van myn, ik zel jou klouwen,
Dat jey zult leeren om jou bakhuis toe te houwen.
Wat dunkje daar van, hee?

WYBRANT..

Dank heb myn lieve heer,
Ik weet niet wat ik doe, myn wyf nog in'er eer,
Kom jey vry alle daag, jey hoeft gants niet te vrezen,
Dat ik myn leven meer op jou jaloers zal wezen.

ROMBOUD.

Peur dan na huis, en doet gelyk'er is gezeyt.

WYBRANT.

Hiel wel, wy doen menkaar dan morgen eens bescheyt.
Genagt myn trouwe maars

KOERT.

Goe nagt jey varken slager.

ROMBOUD.

Goe nagt, myn speciaal.

KOERT.

Ja zegt goe nagt vry, zwager.
Nou, kom in huis, na bedt, de klok slaat weer begin.

FRANK.

Dus toom ik al de angst van twee bevroesde in.

EYNDE.